

*Załącznik
do Uchwały Nr 6/03/2023
Zarządu Pienińskiego Banku Spółdzielczego
z dnia 14.03.2023 rok*

*Załącznik
do Uchwały Nr 25/2023
Rady Nadzorczej Pienińskiego Banku Spółdzielczego
z dnia 14.03.2023 rok*

Informacje podlegające ujawnieniu Pienińskiego Banku Spółdzielczego w Krościenku nad Dunajcem

wg stanu na dzień 31.12.2022 rok

Krościenko n/D, 2023 rok

I. Informacje ogólne

1. Zarząd Pienińskiego Bank Spółdzielczy przedstawia niniejszą informację wg stanu na dzień 31.12.2022 roku, zgodnie z przyjętą „Polityką zarządzania ładem korporacyjnym” oraz wymogami nadzorczymi.
2. Bank działa pod nazwą: Pieniński Bank Spółdzielczy, został wpisany do rejestru sądowego Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy, pod numerem 0000091542.
3. Bank zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą w Warszawie.
4. Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.
Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.
5. Bank nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie ze Statutem działa na terenie województwa małopolskiego. Prowadzi działalność bankową na rzecz osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, jeżeli posiadają zdolność prawną.
6. W 2022 roku Bank prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:
 - a) Oddział w Krościenku n/D,
 - b) Oddział w Zakopanem,
 - c) Oddział w Nowym Targu,
 - d) Oddział w Czorsztynie z/s w Maniowach,
 - e) Oddział w Szczawnicy,
 - f) Oddział w Nowym Sączu,
 - g) Filia w Ochotnicy Dolnej,
 - h) Filia w Sromowcach Wyżnych.
7. Bank ogłasza informacje na podstawie danych w ujęciu indywidualnym, ponieważ nie jest podmiotem dominującym ani zależnym.
8. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych bez miejsc po przecinku według stanu na 31 grudnia 2022 roku
9. Stopa zwrotu z aktywów netto (ROA) na 31 grudnia 2022 roku wynosi 1,55%.
10. Zakres ogłaszanych informacji nie obejmuje informacji poufnych, tj. takich w których Bank z tytułu powiązań z klientem lub innym kontrahentem zobowiązał się do zachowania poufności oraz zastrzeżonych, tj. takich, których podanie do publicznej wiadomości osłabiłoby pozycję konkurencyjną Banku, informacje zastrzeżone mogą obejmować informacje dotyczące produktów i systemów, których ujawnienie konkurencji obniżyłoby opłacalność inwestycji w te produkty lub systemy.
11. Bank nie ujawnia informacji nieistotnych w procesie wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, tj. takich, których pominięcie lub zniekształcenie nie może zmienić oceny lub decyzji osoby wykorzystującej takie informacje przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych, albo wpłynąć na taką ocenę lub decyzję.

II. Najważniejsze wskaźniki – zgodnie z art. 447 Rozporządzenia CRR

EU KM1 - Najważniejsze wskaźniki (Załącznik I do Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2021/637 z dnia 15 marca 2021 r. art. 447 Rozporządzenia CRR)

Lp.	Wyszczególnienie	a	b
		31.12.2022 dany rok	31.12.2021 rok poprzedni
Dostępne fundusze własne (kwoty)			
1	Kapitał podstawowy Tier 1	23 135	22 083
2	Kapitał Tier 1	23 135	22 083
3	Łączny kapitał	23 135	22 083
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem			
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	156 123	143 575
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	14,82	15,38
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	14,82	15,38
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	14,82	15,38
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	0	0
EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	0	0
EU-7c	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	0	0
EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8	8
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,5	2,5
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	0	0
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	0	0
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	0	0
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	0	0
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	0	0
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,5	2,5
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,5	10,5
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	6,8187	7,3808
Wskaźnik dźwigni			
13	Miara ekspozycji całkowitej	348 632	365 282
14	Wskaźnik dźwigni (%)	6,636	6,0454
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	0	0
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	0	0
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3	3
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	0	0
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3	3
Wskaźnik pokrycia wypływów netto			
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	88 380	78 320
EU-16a	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	56 389	56 438
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	7 342	10 750
16	Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	49 048	45 688
17	Wskaźnik pokrycia wypływów netto (%)	180,1912	171,4259
Wskaźnik stabilnego finansowania netto			
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	269 324	270 212
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	213 144	221 131
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	126,36	122,2

III. Informacje określone w art. 111.1 Ustawy Prawo Bankowe, tj.

- a) stosowane stawki oprocentowania środków na rachunkach bankowych, kredytów i pożyczek,
- b) stosowane stawki prowizji i wysokość pobieranych opłat,
- c) terminy kapitalizacji odsetek,
- d) stosowane kursy walutowe,
- e) bilans ze sprawozdaniem z badania biegłego rewidenta za ostatni okres podlegający badaniu,
- f) skład Zarządu i Rady Nadzorczej Banku,
- g) nazwiska osób upoważnionych do zaciągania zobowiązań w imieniu Banku albo jednostki organizacyjnej Banku,
- h) obszar swojego działania oraz Bank Zrzeszający

publikowane są na tablicy ogłoszeń udostępnionej w jednostkach organizacyjnych Banku oraz na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

IV. art. 111a ust.4 Ustawy Prawo Bankowe - opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, informację o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń a także informację o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo Bankowe

SYSTEM ZARZĄDZANIA, W TYM SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Każda aktywność podejmowana przez Pieniński Bank Spółdzielczy, zwany dalej Bankiem związana jest z ryzykiem, wynikającym między innymi ze zmian w otoczeniu regulacyjnym, gospodarczym, demograficznym, politycznym itp. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Bank, działając w interesie swoich członków, prowadzi działalność bankową na rzecz osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, jeżeli posiadają zdolność prawną.

Bank w ramach oceny procesu szacowania kapitału wewnętrznego określa mapę ryzyka istotnego w oparciu o analizę jakościowych i ilościowych kryteriów istotności ryzyk, z uwzględnieniem modelu biznesowego Banku.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest ryzyko kredytowe oraz jego pochodne wymienione w Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 08 czerwca 2021 r. oraz w Dyrektywie 2013/36 Unii Europejskiej z dnia 26 czerwca 2013 r. zwanej dalej Dyrektywą tj. ryzyko kontrahenta, ryzyko koncentracji, ryzyko rezydualne. Jednocześnie w Banku występują również inne rodzaje ryzyka takie jak:

1. ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe),
2. ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
3. ryzyko operacyjne,
4. ryzyko płynności i finansowania,
5. ryzyko braku zgodności,
6. ryzyko kapitałowe (niewypłacalności), będące pochodną ww. ryzyk,
7. ryzyko biznesowe,
8. ryzyko bancassurance,
9. ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
10. ryzyko utraty reputacji,

11. inne ryzyka uznane przez Bank za istotne, na podstawie *Procedury szacowania kapitału wewnętrznego oraz ocena adekwatności kapitałowej*.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywało się zgodnie ze *Strategią działania Pienińskiego Banku Spółdzielczego* oraz *Strategią zarządzania ryzykiem w Pienińskim Banku Spółdzielczym*, przyjętymi przez Zarząd i zatwierdzonymi przez Radę Nadzorczą.

Bank określając strategię zarządzania ryzykiem oraz apetyt na ryzyko uwzględnia w szczególności cele działalności i strategię zarządzania, model biznesowy, wszystkie istotne ryzyka powstałe w związku z prowadzoną przez Bank działalnością, poziom funduszy własnych, obowiązujące Bank normy ostrożnościowe oraz politykę wynagrodzeń.

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami regulują Strategie i Polityki zatwierdzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku oraz instrukcje i regulaminy zatwierdzone przez Zarząd obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

1. Dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu.
2. Stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki.
3. Monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka w tym nowych norm płynnościowych określonych w Pakiecie CRD IV/CRR.
4. Szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE.
5. Analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego).
6. Uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego).
7. Agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku.
8. Raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.
9. Audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku.
10. Wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.

W Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech niezależnych poziomach (liniach obrony), które zostały szczegółowo opisane poniżej w *Systemie kontroli wewnętrznej (...)*.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- a) Rada Nadzorcza, w tym Komitet Audytu,
- b) Zarząd,
- c) Główny Księgowy,
- d) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz,
- e) Stanowisko ds. Zgodności,
- f) Audyt Wewnętrzny,
- g) Pozostali pracownicy Banku.

Bank zapewnia niezależność Zespołu Zarządzania Ryzykami i Analiz poprzez zapewnienie jej bezpośredniego dostępu do Zarządu i Rady Nadzorczej.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

1. *Rada Nadzorcza* - dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na

pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w *Strategii działania* oraz w *Planie ekonomiczno-finansowym* ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko).

2. *Komitet Audytu* – monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej.
3. *Zarząd Banku* - odpowiada za opracowanie i wdrożenie *Strategii zarządzania ryzykiem*, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku. W tym, w zakresie podziału kompetencji w Zarządzie:
 - Prezes Zarządu - nadzoruje zarządzanie ryzykiem na II linii obrony, w tym zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku. Prezes Zarządu nadzoruje bezpośrednio, w ramach zarządzania ryzykiem istotnym działalność komórki II linii obrony, w tym ZZRiA. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku oraz systemu anonimowego zgłaszania naruszeń prawa i standardów etycznych;
 - Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo-Księgowych – pełni nadzór nad podległymi komórkami organizacyjnymi stanowiącymi obszar generujący ryzyko (zarządzającymi operacyjnie ryzykiem na pierwszej linii obrony);
 - Wiceprezes Zarządu ds. handlowych - pełni nadzór nad podległymi jednostkami i komórkami organizacyjnymi stanowiącymi obszar generujący ryzyko (zarządzającymi operacyjnie ryzykiem na pierwszej linii obrony);
4. *Główny Księgowy* - odpowiada za zgodność danych finansowych przyjmowanych do analiz ryzyka z danymi księgowymi.
5. *Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz* jest niezależny od jednostek biznesowych i jednostek wsparcia, w których kontroluje ryzyko, usytuowanych na pierwszym poziomie. Współdziała z jednostkami biznesowymi i jednostkami wsparcia, tak aby przyczyniać się do osiągnięcia celu, jakim jest zapewnienie, iż pracownicy Banku - stosownie do ich zakresu obowiązków - są odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem.

W zakresie realizacji swoich zadań:

- a) aktywnie uczestniczy w opracowaniu *Strategii zarządzania ryzykiem* oraz określaniu apetytu na ryzyko;
- b) uczestniczy w weryfikacji efektywności obowiązujących procesów zarządzania ryzykiem;
- c) dokonuje oceny *Strategii zarządzania ryzykiem*, w tym celów do realizacji zaproponowanych lub opiniowanych przez jednostki biznesowe oraz przedstawia opinię Radzie Nadzorczej i Zarządowi Banku, przed zatwierdzeniem *Strategii zarządzania ryzykiem*;
- d) współdzielili odpowiedzialność za wdrożenie *Strategii zarządzania ryzykiem* ze wszystkimi jednostkami biznesowymi Banku. Podczas, gdy jednostki biznesowe powinny przestrzegać stosownych mechanizmów kontroli ryzyka, w tym zwłaszcza limitów ryzyka, Zespół jest odpowiedzialny za zapewnienie

- zgodności tych mechanizmów kontroli ryzyka z apetytem na ryzyko oraz za monitorowanie, czy Bank nie podejmuje nadmiernego ryzyka;
- e) zapewnia identyfikację wszystkich najważniejszych rodzajów ryzyka, na jakie narażony jest Bank, oraz prawidłowe zarządzanie nimi przez jednostki biznesowe i wsparcia w Banku monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie ryzyka, bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego;
 - f) aktywnie uczestniczy w ustaleniu limitów ograniczających ryzyko, zatwierdzanych przez Zarząd;
 - g) gromadzi, przetwarza, dokonuje pomiaru i raportuje odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka;
 - h) opracowuje projekty regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem, zarządzania kapitałowego oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka;
 - i) analizuje zjawiska rynkowe oraz rozpoznaje ryzyka nowe lub takie, których znaczenie wzrasta wskutek zmian w otoczeniu Banku. Zespół również regularnie dokonuje weryfikacji historycznej („back testing”) wyników w zakresie ryzyka, w celu zwiększenia dokładności i skuteczności procesu zarządzania ryzykiem;
 - j) uczestniczy w zarządzaniu ryzykiem związanym z planowanymi istotnymi zmianami lub wyjątkowymi transakcjami (w tym transakcjami łączeń i podziałów oraz nabycia w podmiocie udziału uznanego przez bank za znaczny). W szczególności, Zespół zapewnia przegląd transakcji ze stronami powiązanymi oraz identyfikację i odpowiednią ocenę rzeczywistego lub potencjalnego ryzyka, jakie stwarzają one dla Banku;
 - k) umożliwia Bankowi ocenę ryzyka z uwzględnieniem odpowiedniego zakresu scenariuszy opierając się na dostatecznie ostrożnych założeniach dotyczących powiązań i zależności między rodzajami ryzyka;
 - l) Pracownicy zespołu mają zagwarantowaną możliwość kontaktu z Zarządem oraz z Radą Nadzorczą i Komitetem Audytu, w celu omawiania najważniejszych zagadnień, w tym powiadamiania o potencjalnych niezgodnościach z przyjętą w Banku *Strategią działania Banku, Strategią zarządzania ryzykiem*, przyjętym apetytem na ryzyko oraz innymi politykami zatwierdzonymi przez Zarząd Banku.
6. *Stanowisko ds. Zgodności* opracowuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, monitoruje ryzyko braku zgodności poprzez prowadzenie działań wyjaśniających oraz testy zgodności, sporządza raporty w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej, odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku.
7. *Audyt wewnętrzny* ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania w tym ocenia zgodność działań wszystkich jednostek i komórek (m.in. ZZRIa, Stanowiska ds. Zgodności) oraz zgodności realizowanych procesów z wewnętrznymi regulacjami Banku i przepisami prawa. Zadania audytu wewnętrznego Bank powierza na podstawie umowy ochrony Jednostce zarządzającej systemem ochrony Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
8. *Pozostali pracownicy Banku* mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania

poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń w zależności od zadań w ramach I poziomu. Jednostki biznesowe są odpowiedzialne za skuteczność bieżącego zarządzania ryzykiem powstałym w związku z prowadzoną przez nie działalnością. Jednostki biznesowe implementują odpowiednie mechanizmy kontroli ryzyka, w tym zwłaszcza limity oraz zapewniają ich przestrzeganie poprzez odpowiednie mechanizmy kontrolne systemu kontroli wewnętrznej. Oceny oraz informacje i analizy ZZRiA dotyczące ekspozycji na ryzyko, uwzględnione są w odpowiedni sposób na pierwszym poziomie zarządzania, w tym w procesach decyzyjnych. Odpowiedzialność za podejmowane decyzje biznesowe ponosi kierownictwo jednostek biznesowych, a ostatecznie Zarząd Banku zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

Jednostki biznesowe współpracują z komórkami organizacyjnymi odpowiedzialnymi za niezależne zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie oraz Członkiem Zarządu Banku, który nadzoruje zarządzanie ryzykiem (Prezesem Zarządu).

Struktura organizacyjna Banku umożliwia skuteczne zarządzanie i kontrolę ryzyka, zarówno na poziomie komórek odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem, jak i na szczeblu organów Banku.

Zmiany dokonywane w strukturze organizacyjnej Banku są uzasadnione i dobrze zaplanowane, z uwzględnieniem konieczności dokonania przeglądu obowiązujących regulacji wewnętrznych i procedur w celu zapewnienia spójności wprowadzanych zmian z funkcjonującymi rozwiązaniami w zakresie zarządzania ryzykiem.

Zarząd i pracownicy znają zakresy zadań poszczególnych komórek i jednostek związanych z zarządzaniem ryzykiem, oraz zasady zarządzania ryzykiem i stosują je w codziennej pracy.

Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku, odpowiednio do ich zadań.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów.

Członkowie Zarządu uwzględniając charakter, skalę i złożoność prowadzonej przez Bank działalności nie łączą odpowiedzialności za zarządzanie danym ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący to ryzyko.

W ramach identyfikacji oraz oceny ryzyka, Zarząd Banku zatwierdza narzędzia prognostyczne i retrospektywne, w celu uzupełnienia prac nad aktualnymi ekspozycjami.

Narzędzia te umożliwiają agregację ekspozycji na ryzyko w obrębie różnych linii biznesowych oraz pomagają w identyfikacji ryzyk.

Narzędzia prognostyczne (takie jak analizy scenariuszowe i testy warunków skrajnych) identyfikują potencjalne ekspozycje na ryzyko w różnych niekorzystnych okolicznościach, natomiast narzędzia retrospektywne, bazujące na analizie danych historycznych, wspierają i umożliwiają porównanie rzeczywistej ekspozycji Banku na ryzyko z apetytem na ryzyko oraz dostarczać danych do ewentualnych korekt.

Testy warunków skrajnych uwzględniają odpowiedniość wyboru istotnych scenariuszy oraz powiązanych założeń, metod i infrastruktury Banku.

Bank wdraża i rozwija systemy informatyczne wspomagające proces zarządzania ryzykiem, a także inne narzędzia informatyczne powiązane z zarządzaniem ryzykiem.

Bank wdraża i utrzymuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Zarząd, a także odpowiednie komórki i jednostki organizacyjne aktualnej

informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.

W celu ułatwienia procedury przeglądu i podejmowania decyzji oraz zapobiegania decyzjom mogącym nieświadomie zwiększać ryzyko, Bank zapewnia skuteczne przekazywanie informacji na temat ryzyka. Organizowanie i nadzorowanie systemu informacyjnego w zakresie poziomu ryzyka zapewniającego Radzie Nadzorczej, Zarządowi i innym osobom kierującym Bankiem dopływ informacji, w odpowiedniej postaci i na czas realizowane jest przez Prezesa Zarządu.

Bank wdraża i realizuje procesy zarządzania zasobami ludzkimi, poprzez:

- 1) sformalizowany proces zatrudniania, oceny pracowników uwzględniający ich kompetencje i zasady etyki zawodowe,
- 2) odpowiednią politykę szkoleń,
- 3) odpowiednie zasady motywowania i wynagradzania,
- 4) mechanizmy zapewnienia ciągłości działania w sytuacjach nieobecności pracownika lub odejścia z pracy,

Procesy zarządzania zasobami ludzkimi realizowane są zgodnie z odpowiednimi regulacjami wewnętrznymi (*Polityka kadrowa*).

Bank sporządza i stosuje odpowiednią *Politykę wynagrodzeń*, dla poszczególnych kategorii osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Prawidłowa i spójna kultura ryzyka jest kluczowym elementem skutecznego zarządzania ryzykiem, Zarząd rozwija kulturę ryzyka poprzez odpowiednie regulaminy i procedury określające m.in. pożądane postawy w tym zakresie, odpowiednie przykłady, systemy motywacyjne o charakterze nie tylko finansowym, jak również sposoby komunikacji i szkolenia pracowników w zakresie ich obowiązków związanych z ryzykiem Banku.

Kierownictwo wszystkich szczebli jest odpowiedzialne odpowiednio do swoich kompetencji i zadań za budowę kultury organizacyjnej nastawionej na zapobieganie wzrostowi zagrożeń ryzyka.

Narzędzia budowy kultury ryzyka organizacyjnej stosowane w Banku obejmują:

- 1) odpowiednie zachowania i postawa kierownictwa banku, tzw. „przykład z góry”,
- 2) ogłoszenie i egzekwowanie zasad etycznego działania,
- 3) odpowiednie, jednoznaczne komunikowanie celów,
- 4) jasne przypisanie pracownikom zadań i celów,
- 5) szkolenia i promowanie dzielenia się wiedzą,
- 6) ustalenie zasad oceny działalności pracowników, w tym promujące odpowiedzialność i rzetelność, również rzetelne raportowanie o stratach,
- 7) właściwa organizacja w zakresie podejmowania decyzji,
- 8) delegowanie uprawnień i odpowiedzialności na niższe szczeble.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

1. identyfikacja ryzyka – polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku. W ramach identyfikacji ryzyka określone są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku, a także sporządza się prognozy i plany uwzględniające przewidywany poziom ryzyka,
2. pomiar ryzyka – pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonania kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar,
3. ocena/szacowanie ryzyka - polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem, w ramach pomiaru ryzyka

przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka,

4. monitorowanie ryzyka – polega na monitorowaniu odchyleń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń). Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności,
5. raportowanie ryzyka – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców,
6. stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko - zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka - polega w szczególności na przyjmowaniu regulacji wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem.

W niezależnym zarządzaniu poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku szczególny nacisk położony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania Banku wypłacalność, płynność oraz adekwatność kapitałową. W tym celu wykorzystuje się techniki testowania warunków skrajnych.

Bank projektując i stosując testy warunków skrajnych uwzględnia zasadę proporcjonalności, adekwatnie do swojej skali działalności, a także struktury i poziomu ryzyka obciążającego Bank.

Uwarunkowania jakie Bank uwzględnia projektując testy warunków skrajnych obejmują następujące cechy Banku i jego działalności:

- 1) Bank nie jest instytucją złożoną,
- 2) nie jest Bankiem istotnie znaczącym w rozumieniu zapisów ustawy Prawo bankowe,
- 3) nie działa w grupie kapitałowej,
- 4) działa tylko na terytorium kraju,
- 5) nie jest notowany na giełdzie,
- 6) oferuje proste, podstawowe produkty bankowe,
- 7) nie występuje istotny portfel handlowy,
- 8) nie stosuje outsourcingu czynności bankowych na dużą skalę.

Rada Nadzorcza Banku zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych. Przyjęte założenia testów warunków skrajnych podlegają corocznemu przeglądowi wraz z przeglądem zarządczym procedur zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, a także w sytuacji istotnych zmian warunków rynkowych lub biznesowych, aby zapewnić odpowiednią specyfikację i stopień dotkliwości. Przeglądy uwzględniają zmiany warunków rynkowych, charakteru, skali i złożoności działalności oraz profilu ryzyka banku, a także faktyczne doświadczenia w zakresie radzenia sobie w sytuacjach skrajnych.

Stosowanie technik testowania warunków skrajnych pozwala na ograniczenie ryzyka zmian warunków makroekonomicznych w działalności Banku.

W celu utrzymania tolerancji na ryzyko, na poziomie ograniczonym wskaźnikami skłonności do podejmowania ryzyka, Bank wprowadza odpowiednie do skali, profilu i złożoności działalności Banku limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.

Limity wewnętrzne uwzględniają specyfikę i skalę prowadzonej przez Bank działalności, częstotliwość występowania sytuacji obciążonych ryzykiem (frequency-based), są mierzalne,

możliwe do raportowania oraz bazują na założeniach uwzględniających podejście perspektywiczne.

Obowiązujące w Banku limity ograniczają zagrożenie nieoczekiwanego wzrostu ekspozycji banku na ryzyko w wyniku zmian warunków rynkowych i efektywnie zapobiegają podejmowaniu nadmiernego ryzyka.

Do każdego istotnego rodzaju ryzyka ustalany jest limit strategiczny wyznaczany spośród ustalonych przez Radę Nadzorczą wskaźników ogólnego poziomu ryzyka.

Limit strategiczny to wskaźnik o szczególnym znaczeniu dla Banku wymagający znaczącego zaangażowania w jego osiągnięcie lub utrzymanie w dłuższej perspektywie czasowej.

Wysokość limitów, jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku, określonego w *Planie ekonomiczno-finansowym*.

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ – Rekomendacja 1.11 H Komisji Nadzoru Finansowego

System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykiem. Zasady przeprowadzania kontroli ryzyka są zgodne z *Regulaminem System kontroli wewnętrznej w Pienińskim Banku Spółdzielczym*.

W Pienińskim Banku Spółdzielczym funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i stopnia złożoności działalności Banku.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Rola Zarządu Banku w ramach systemu kontroli wewnętrznej:

- 1) wprowadza oraz zapewnia we wszystkich jednostkach organizacyjnych Banku funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej w ramach dwóch linii obrony, a także współpracuje z trzecią linią obrony realizowaną na mocy Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z niezależnym Pionem Audytu;
- 2) zapewnia funkcjonowanie jednolitego systemu kontroli wewnętrznej w Banku;
- 3) zapewnia ciągłość działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwą współpracę wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracę ze Stanowiskiem ds. Zgodności oraz komórką audytu usytuowaną na mocy odrębnych przepisów w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, a także zapewnia dostęp pracownikom tych jednostek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych;
- 4) określa kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- 5) określa rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, w tym środki naprawcze i dyscyplinujące;
- 6) zatwierdza kryteria wyodrębniania procesów istotnych i listę procesów istotnych wyodrębnionych przez Bank oraz odpowiada za opis ich powiązania z celami ogólnymi prawa Bankowego;
- 7) zatwierdza zasady kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej;
- 8) ustanawia zasady projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku, w tym określa rolę jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za opracowanie projektów mechanizmów kontrolnych, ich zatwierdzenie i wdrożenie oraz za zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku;

- 9) ustanawia zasady niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmujące weryfikację bieżącą i testowanie;
- 10) zapewnia funkcjonowanie w Banku matrycy funkcji kontroli oraz przypisanie zadań związanych z zapewnianiem jej funkcjonowania;
- 11) ustanawia zasady raportowania o skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz o wynikach ich testowania;
- 12) określa zasady okresowego raportowania o nieprawidłowościach wykrytych przez system kontroli wewnętrznej oraz statusie podjętych działań naprawczych;
- 13) odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności;
- 14) akceptuje *Politykę zarządzania ryzykiem braku zgodności w Pienińskim Banku Spółdzielczym, Regulamin działania Stanowiska ds. Zgodności*;
- 15) raportuje do Rady Nadzorczej, nie rzadziej niż raz w roku, o sposobie wypełnienia swoich zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej;

Rola Rady Nadzorczej w ramach systemu kontroli wewnętrznej:

- 1) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej w Banku;
- 2) zatwierdza kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej;
- 3) zatwierdza zasady kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej;
- 4) zatwierdza propozycje Zarządu Banku w przedmiocie zasadniczej struktury organizacyjnej Banku;
- 5) dokonuje rozwoju, oceny i optymalizacji zasad ładu korporacyjnego;
- 6) dokonuje co najmniej raz w roku oceny stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku;
- 7) zatwierdza *Politykę zarządzania ryzykiem braku zgodności w Pienińskim Banku Spółdzielczym, Regulamin działania Stanowiska ds. Zgodności*;
- 8) Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej na podstawie informacji otrzymywanych od Stanowiska ds. Zgodności, Audytu Wewnętrznego, Zarządu Banku, Komitetu Audytu oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
- 9) Rada Nadzorcza informuje Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS o wynikach oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w formie uchwały;
- 10) Rada Nadzorcza powołuje spośród swoich członków Komitet Audytu, który działa zgodnie z odrębnymi przepisami. Podstawowym zadaniem Komitetu Audytu jest przedstawianie Radzie Nadzorczej swojego stanowiska lub rekomendacji, pozwalających Radzie Nadzorczej podjąć decyzji w obszarze sprawozdawczości finansowej, zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej;

Komitet Audytu

1. monitoruje:
 - a) proces sprawozdawczości finansowej,
 - b) skuteczność systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
 - c) wykonywanie czynności rewizji finansowej;
2. kontroluje i monitoruje niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Banku świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie ustawowe;
3. informuje Radę Nadzorczą Banku o wynikach badania ustawowego oraz wyjaśnia, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Banku, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania;
4. dokonuje oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyraża zgodę na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem ustawowym w Banku;
5. opracowuje *Politykę wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania sprawozdania finansowego*;
6. opracowuje *Politykę świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem*;
7. określa procedury wyboru firmy audytorskiej przez Bank oraz zasad współpracy z firmą

- audytorską;
8. przedstawia Radzie Nadzorczej, rekomendacje, o której mowa w art. 16 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2016r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE, wskazującej m.in. firmę audytorską, której proponuje powierzyć badanie ustawowe, zgodnie z politykami, o których mowa w pkt 5 i 6;
 9. przedkłada zalecenia mające na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Banku.
 10. monitoruje nieprawidłowości krytyczne wykryte w ramach II linii obrony,
 11. monitoruje wyniki testowania pionowego stosowania mechanizmów kontrolnych oraz statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących,
 12. monitoruje ryzyka braku zgodności na podstawie raportów Stanowiska ds. Zgodności,
 13. monitoruje realizację zadań przez Stanowisko ds. Zgodności na podstawie rocznych raportów,
 14. opiniuje raporty z audytu wewnętrznego,
 15. monitoruje efektywności realizacji zaleceń audytu wewnętrznego,
 16. uczestniczy w spotkaniach organizowanych przez KNF.
 17. sporządza co najmniej raz w roku dla Rady Nadzorczej sprawozdania z realizacji swoich zadań.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej, zorganizowany jest na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):

- 1) *pierwsza linia obrony* – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, na podstawie między innymi ustanowionych limitów, zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi. Na tym poziomie komórki/jednostki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, zaprojektowanie i wdrożenie mechanizmów kontrolnych oraz za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii.
- 2) *druga linia obrony* – zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/komórkach organizacyjnych (niezależnie od zarządzania ryzykiem na I linii) poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony w ramach monitorowania pionowego. Drugą linię obrony stanowią w Banku komórki organizacyjne, mające za zadanie zapewnienie stosowania mechanizmów kontrolnych oraz dokonywanie niezależnego monitorowania ich przestrzegania. Komórki drugiej linii obrony, poza komórkami wskazanymi w przepisach prawa, wybierane są z zachowaniem zasady niezależności oraz zgodnie z kryteriami przypisania do odpowiedniej linii;
- 3) *trzecia linia obrony* – audyt wewnętrzny, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, który jest realizowany przez niezależną komórkę audytu wewnętrznego umiejscowioną na mocy zapisów Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Funkcja kontroli

Funkcja kontroli jest elementem systemu kontroli wewnętrznej, na który składają się mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie.

Wszyscy pracownicy zaangażowani są w realizację funkcji kontroli w Banku, przy założeniu, że podział obowiązków i odpowiedzialności nie generuje konfliktu interesów, nadużyć i nie stwarza możliwości powielania błędnie realizowanych działań, dokonywania manipulacji lub zatajania niewygodnych informacji.

Umiejscowienie, zakres zadań, niezależność Stanowiska ds. Zgodności i komórki Audytu Wewnętrznego.

Funkcja Audytu Wewnętrznego dla Uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, jest realizowana przez Pion Audytu w Spółdzielni i jest uregulowana odrębnymi przepisami w tym zakresie.

Celem Audytu Wewnętrznego w Systemie Ochrony jest zapewnienie osiągnięcia celów Systemu Ochrony, m. in. poprzez badanie audytowe mające na celu weryfikację przestrzegania przez Spółdzielnię i Uczestników przepisów prawa, postanowień Umowy oraz zasad zarządzania ryzykiem.

Zapewnienie zgodności w Banku stanowi jeden z celów systemu kontroli wewnętrznej i rozumiane jest w Banku jako przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, odpowiednio poprzez funkcję kontroli oraz zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Zapewnienie zgodności przez funkcję kontroli realizowane jest przez każdego pracownika Banku w ramach przestrzegania obowiązujących przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i standardów rynkowych, poprzez tworzenie, stosowanie, modyfikowanie oraz przestrzeganie mechanizmów kontrolnych, zgodnie z przypisanymi mu obowiązkami służbowymi.

Za koordynację i kontrolę nad realizacją obowiązków związanych z procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności odpowiada Stanowisko ds. Zgodności.

Stanowisko ds. Zgodności podlega bezpośrednio pod Prezesa Zarządu.

Do zadań Stanowiska ds. Zgodności należy:

1. Opracowanie i weryfikacja *Polityki zarządzania ryzykiem braku zgodności* oraz *Regulaminu działania Stanowiska ds. Zgodności*.
2. Śledzenie zmian w przepisach zewnętrznych.
3. Informowanie właścicieli regulacji i członków Zarządu o planowanych zmianach przepisów zewnętrznych.
4. Prowadzenie postępowań wyjaśniających w zakresie zgodności.
5. Opiniowanie projektów regulacji wewnętrznych Banku, pod kątem ich zgodności z zewnętrznymi przepisami prawa oraz występowania ewentualnych zapisów, które mogłyby wygenerować naruszenie compliance (z wyłączeniem wzorów przygotowanych przez Spółdzielnię lub Bank Zrzeszający lub opiniowanych przez Kancelarię).
6. Opiniowanie nowych produktów pod kątem ryzyka braku zgodności oraz pod względem zapewnienia ochrony danych osobowych i ich spójności z rejestrem czynności przetwarzania danych osobowych.
7. Dbałość o spójność regulacji wewnętrznych.
8. Odpowiedzialność za aktualność informacji zamieszczanych na stronie www. Banku oraz na tablicach ogłoszeń w miejscu wykonywania czynności.
9. Koordynowanie wprowadzania zmian w procedurach wybiegających poza zakres zadań jednej komórki organizacyjnej Banku.
10. Prowadzenie wyjaśnień w sprawie planowanych zmian przepisów zewnętrznych i dostosowanie przepisów wewnętrznych.
11. Dokumentowanie realizowanych przez Stanowisko zadań.
12. Raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej.
13. Działania na rzecz zapewnienia zgodności działań Banku z prawem oraz przyjętymi standardami postępowania w tym:
 - 1) prowadzenie rejestru zbioru regulacji wewnętrznych Banku,
 - 2) zapewnienie zgodności obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych z przepisami prawa,
 - 3) dbałość o przeprowadzanie cyklicznych szkoleń dla pracowników z zakresu przestrzegania obowiązujących w Banku norm prawnych i standardów postępowania,
 - 4) dbałość o zapoznawanie nowych pracowników z *Polityką zarządzania ryzykiem braku zgodności* oraz *Kodeks etyki Pienińskiego Banku Spółdzielczego*,
 - 5) dystrybucja przepisów do odpowiednich komórek Banku.
14. Współpraca z Bankiem Zrzeszającym, Spółdzielnią Systemu Ochrony oraz innymi podmiotami zewnętrznymi w zakresie wynikającym z konieczności zapewnienia

zgodności.

15. Działania konsultacyjne i doradcze w obszarze zgodności dla innych komórek organizacyjnych.
16. Weryfikacja jakości dokumentacji zewnętrznej obejmującej dokumenty opracowane przez Bank i przekazywane klientom, kontrahentom i osobom trzecim, np. wzory umów, broszury reklamowe (z wyłączeniem wzorów przygotowanych przez Spółdzielnię lub Bank Zrzeszający lub opiniowanych przez Kancelarię), schemat wyciągów bankowych, informacje prasowe, informacje w witrynach internetowych.
17. Prowadzenie zbioru klauzul niedozwolonych w umowach, w tym w umowach zawieranych z zakładami ubezpieczeń, na podstawie wykazu UOKiK.
18. Koordynowanie sporządzania ankiet otrzymywanych z instytucji nadzorczych w zakresie ryzyka braku zgodności.
19. Monitorowanie realizacji zaleceń wydawanych przez podmioty zewnętrzne, w tym przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Spółdzielnię.
20. Monitorowanie realizacji zaleceń wydawanych przez Prezesa Zarządu w wyniku kontroli wewnętrznych.

Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają regulacje dotyczące funkcjonowania Stanowiska ds. Zgodności oraz kontroli wewnętrznej.

Stanowisko ds. Zgodności oraz Audyt Wewnętrzny mają zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu.

Stanowisko ds. Zgodności oraz Audyt Wewnętrzny uczestniczy w posiedzeniach Zarządu oraz Rady Nadzorczej w przypadku gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, zapewnieniem zgodności.

Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej, dokonywanej przez Radę Nadzorczą.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku obejmując ocenę adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, zapewnienia zgodności oraz niezależną ocenę dokonaną przez audyt wewnętrzny realizowany na mocy zapisów Umowy Systemu Zrzeszenia BPS.

Przedmiotowa ocena dokonywana jest w formie uchwały Rady Nadzorczej w oparciu o ustanawiane przez Zarząd, przyjęte przez Radę Nadzorczą kryteria oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej m.in. na podstawie:

- 1) informacji Zarządu Banku o realizacji zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej,
- 2) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
- 3) wyników audytu zrealizowanych przez Spółdzielnie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
- 4) raportów przedstawianych przez Stanowisko ds. Zgodności,
- 5) wyników oceny rocznej Badania i Oceny Nadzorczej (BION) oraz inspekcji dokonywanej przez KNF,
- 6) stopnia realizacji celów strategicznych Banku,
- 7) osiągnięcia zakładanych założeń finansowych na dany rok, w tym wskaźników określonych w Umowie Systemu Ochrony,
- 8) raportów z przeprowadzenia niezależnego monitorowania i testowania w ramach funkcji kontroli,
- 9) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, ocen i opinii dokonywanych przez podmioty spoza Banku.

Przy dokonywaniu oceny, należy w szczególności zwrócić uwagę na poniższe kwestie:

- 1) skuteczność działań podejmowanych w celu ograniczenia wystąpienia nieprawidłowości krytycznych i znaczących,
- 2) ilość błędnie, nieadekwatnie zaprojektowanych mechanizmów kontrolnych,
- 3) skuteczność raportowania o nieprawidłowościach krytycznych i znaczących,
- 4) ilość reklamacji i skarg od klientów Banku.

Rada Nadzorcza ocenia skuteczność i adekwatność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o opinię Komitetu Audytu.

Z uwagi na fakt, że Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony oraz uwzględniając zapisy Ustawy o bankach spółdzielczych, III linia obrony (tj. audyt wewnętrzny) jest realizowana przez Spółdzielnię. W związku z tym ocena adekwatności i skuteczności III linii obrony jest dokonywana przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.

Komórki organizacyjne upoważnione do kontroli pionowej (II linia obrony):

1. Stanowisko ds. Zgodności,
2. Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz,
3. Zespół ds. analiz i monitoringu kredytów,
4. Inspektor Ochrony Danych,
5. Asystent Zarządu.

POLITYKA WYNAGRODZEŃ

Polityka wynagrodzeń w Pienińskim Banku Spółdzielczym dotyczy zasad wynagradzania wszystkich pracowników, w tym:

- 1) pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku;
- 2) pracowników bezpośrednio lub pośrednio zaangażowanych w sprzedaż produktów bankowych lub świadczenie usług bankowych bezpośrednio dla klientów;
- 3) członków organów Banku.

Polityka wynagrodzeń uwzględnia wielkość ryzyka związanego z działalnością Banku oraz zakres i stopień złożoności działalności prowadzonej przez Bank.

Polityka wynagrodzeń oparta jest na zasadzie równości wynagrodzeń za tę samą pracę lub pracę o tej samej wartości i jest neutralna pod względem płci.

Postanowienia *Polityki* znajdują odzwierciedlenie we wdrażanych w Banku regulacjach określających zasady wynagradzania pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zlecenia lub innej umowy o podobnym charakterze, a także członków Zarządu i Rady Nadzorczej, w szczególności w *Regulaminie wynagradzania pracowników*, Uchwałach Zebrania Przedstawicieli dotyczących ustalania wysokości wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej, *Regulaminie wynagradzania Zarządu*, a także w umowach zawartych z pracownikami.

Bank unika nieuzasadnionych, złożonych praktyk i procedur w zakresie wynagradzania oraz zapewnia dostęp do regulacji określających zasady wynagradzania pracownikom, a także innym interesariuszom, w szczególności klientom oraz udziałowcom, w zakresie niezbędnym do ochrony ich praw.

W Banku osobami objętymi *Regulaminem zmiennych składników wynagrodzeń* są osoby zatrudnione na stanowiskach: Prezes Zarządu, Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo-Księgowych, Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych.

Z uwagi na fakt, że żaden z pracowników Banku nie posiada kompetencji decyzyjnych przekraczających 5 mln EUR oraz Bank nie posiada jednostek istotnych w rozumieniu Rozporządzenia 575/2013 PE, do stanowisk istotnych nie zalicza się innych stanowisk.

Na system wynagrodzeń w Banku składają się:

1. Wynagrodzenia stałe w szczególności:
 - 1) przyznawane pracownikom zatrudnionym na podstawie umowy o pracę:
 - a) wynagrodzenie zasadnicze,
 - b) świadczenia wynikające z przepisów prawa pracy; oraz
 - c) świadczenia pozapłacowe;
 - 2) wynagrodzenia przyznawane członkom Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu;

- 3) wynagrodzenia przyznawane pracownikom wykonującym pracę na podstawie umowy zlecenia lub innej umowy o podobnym charakterze, zgodnie z treścią umowy.

Stałe składniki winny stanowić na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nie przyznawanie w ogóle zmiennych składników wynagrodzenia.

2. Wynagrodzenia zmienne to w szczególności: premie uznaniowe, nagrody uznaniowe.

Stosunek zmiennego wynagrodzenia do stałego wynagrodzenia u pracownika, którego działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku, nie może przekraczać 100%. Stosunek ten może zostać podwyższony jedynie za zgodą Zebrania Przedstawicieli z zachowaniem procedury określonej w przepisach prawa.

Całkowite wynagrodzenie zmienne przyznane przez Bank pracownikom nie może ograniczać zdolności Banku do utrzymania lub przywrócenia prawidłowej bazy kapitałowej w dłuższym okresie i powinno uwzględniać interesy udziałowców, deponentów i wszelkich innych zainteresowanych stron. Wynagrodzenie zmienne nie powinno być przyznawane ani wypłacane, jeżeli skutkowałoby to utratą prawidłowej bazy kapitałowej.

Co najmniej raz w roku Rada Nadzorcza Banku weryfikuje i ustala na kolejny rok kalendarzowy maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników banku w okresie rocznym.

Maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym powinien zapewnić skuteczne wykonywanie zadań przez pracowników Banku z uwzględnieniem potrzeby ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem i nie powinien przekroczyć 12%.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu ustala Zebranie Przedstawicieli. W celu uniknięcia konfliktu interesów, członkowie Rady Nadzorczej mogą otrzymywać wyłącznie wynagrodzenie stałe.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Rada Nadzorcza, przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania dokonuje oceny efektów pracy członków Zarządu w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe.

Kryterium ilościowe:

Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnęte w ostatnich trzech latach:

- a) zysk netto,
- b) łączny współczynnik kapitałowy,
- c) jakość portfela kredytowego,
- d) stopa zwrotu z aktywów (ROA),
- e) stopa zwrotu z kapitału własnego (ROE),
- f) wskaźnik płynności LCR.

Kryteria jakościowe:

- a) Uzyskane absolutorium w okresie oceny w Pienińskim Banku Spółdzielczym,
- b) Pozytywna ocena odpowiedniości, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe, oraz z zasadami określonymi w Wytycznych EBA.
- c) Ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.

W przypadku zagrożenia nie spełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.

Wysokość wynagrodzenia stałego i wynagrodzenia zmiennego pracowników ustala Zarząd Banku.

Wysokość wynagrodzenia w stosunku do umów zlecenia oraz innych o podobnym charakterze ustala Zarząd Banku.

Co najmniej raz w roku, Stanowisko ds. Zgodności przeprowadza niezależny przegląd wdrożenia zasad polityki wynagrodzeń w Banku, którego wyniki w postaci raportu (testu) wraz z działaniami naprawczymi przedstawia Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.

Rada Nadzorcza dokonuje raz w roku weryfikacji i oceny *Polityki wynagrodzeń w Pienińskim Banku Spółdzielczym*.

W ocenie Rady Nadzorczej *Polityka wynagrodzeń w Pienińskim Banku Spółdzielczym* realizowana była w sposób właściwy, sprzyjający rozwojowi i bezpieczeństwu Banku. Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała *Politykę*.

Wyniki weryfikacji i oceny *Polityki* były przekazane w ramach Sprawozdania Rady Nadzorczej na Zebraniu Przedstawicieli.

Stosowanie przez Bank *Polityki wynagrodzeń* podlega okresowej ocenie dokonywanej przez komórkę audytu wewnętrznego Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Polityka podlega weryfikacji co najmniej raz w roku, zgodnie z *Instrukcją sporządzania i obiegu informacji zarządczej* (..) i uwzględnia:

- a) zgodność z przepisami zewnętrznymi i wewnętrznymi Banku,
- b) weryfikację stanowisk istotnych,
- c) weryfikację przyjętych zasad przyznawania i wypłaty stałych i zmiennych składników wynagradzania.

Polityka wynagrodzeń jest nadzorowana przez Radę Nadzorczą. Rada Nadzorcza omawiała zagadnienia oceny *Polityki wynagrodzeń* raz w 2022 roku. (Informacje wymagane przez Zasady Ładu Korporacyjnego).

INFORMACJA O POWOŁANIU KOMITETU DO SPRAW WYNAGRODZEŃ A TAKŻE INFORMACJA O SPEŁNIENIU PRZEZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ I ZARZĄDU WYMOGÓW OKREŚLONYCH W ART. 22AA USTAWY PRAWO BANKOWE

Z uwagi na skalę działalności Banku oraz przepisy ustawy – prawo Bankowe nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.

Zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz wytycznych, rekomendacji i zaleceń, określonych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego oraz Komisję Nadzoru Finansowego dokonano oceny członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej w zakresie odpowiedniości (tzn. posiadania kompetencji, a także dawania rękojmi należytego wykonywania obowiązków).

W ramach indywidualnej oceny odpowiedniości Zarządu, Rada Nadzorcza stwierdziła że, Członkowie Zarządu posiadają kompetencje odpowiednie do zarządzania Bankiem wynikające z:

- 1) poziomu wiedzy, umiejętności i doświadczenia zawodowego;
- 2) rękojmi należytego wykonywania funkcji;
- 3) poświęcenia czasu na wykonywanie obowiązków w Banku;
- 4) niezależności.

W ramach oceny zbiorowej Zarządu Banku działającego jako organ, Rada Nadzorcza stwierdziła, że Zarząd posiada kompetencje w zakresie:

- 1) zarządzania;
- 2) zarządzania ryzykiem;
- 3) linii biznesowych;
- 4) kryteriów ilościowych;
- 5) poświęconego czasu.

W ramach indywidualnej oceny odpowiedniości Rady Nadzorczej, Zebranie Przedstawicieli stwierdziło że Członkowie Rady Nadzorczej posiadają kompetencje odpowiednie do zarządzania Bankiem wynikające z:

- 1) poziomu wiedzy, umiejętności i doświadczenia zawodowego;
- 2) rękopmi należytego wykonywania funkcji;
- 3) poświęconego czasu na wykonywanie obowiązków w Banku;
- 4) niezależności.

W ramach zbiorowej oceny odpowiedniości Rady Nadzorczej Banku działającego jako organ, Zebranie Przedstawicieli stwierdziło, że Rada Nadzorcza posiada kompetencje w zakresie:

- 1) zarządzania;
- 2) zarządzania ryzykiem;
- 3) linii biznesowych;
- 4) kryteriów ilościowych;
- 5) poświęconego czasu.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej spełniają również warunki art. 22aa ust. 3 ustawy – Prawo bankowe, tzn. nie pełnią funkcji Członka Zarządu lub Rady Nadzorczej poza Bankiem.

Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z dokonaną oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy - Prawo bankowe.

Zarząd Banku otrzymał absolutorium z czynności za rok 2022 na Zebraniu Przedstawicieli w dniu 29.03.2023r.

W Banku funkcjonuje Komitet Audytu, pełniący rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem, wyłoniony z Rady Nadzorczej.

V. Informacje o przedsiębiorcach lub przedsiębiorcach zagranicznych, o których mowa w art. 6a ust. 1 i 7 Ustawy Prawo Bankowe, o ile przy wykonywaniu na rzecz jednostki organizacyjnej banku albo innego przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznego czynności, o których mowa w tych przepisach, uzyskują dostęp do informacji chronionych tajemnicą bankową.

Informacje publikowane są na tablicy ogłoszeń udostępnionej w jednostkach organizacyjnych Banku oraz na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

VI. Informacje wymagane przez Ustawę o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym tj. :

1. Informacja o podleganiu obowiązkowemu gwarantowaniu przez BFG,
2. Informacja o podmiotach uprawnionych do gwarantowania,
3. Wysokość środków objętych gwarantowaniem przez BFG,
4. Procedury wypłaty środków gwarantowanych,
5. Arkusz informacyjny dla deponentów.

publikowane są na tablicy ogłoszeń udostępnionej w jednostkach organizacyjnych Banku oraz na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

VII. Informacje wymagane przez ustawę o usługach płatniczych i ustawę o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym tj.:

Informacje o zasadach składania i rozpatrywania reklamacji:

1. tryb i zasady składania i rozpatrywania,
2. formularz reklamacji.

publikowane są na tablicy ogłoszeń udostępnionej w jednostkach organizacyjnych Banku oraz na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

VIII. Informacje wymagane przez Ustawę o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami tj.:

Informacja z zakresu EURO-FATCA:

1. informacja ogólna o wymianie informacji w dziedzinie opodatkowania CRS,
2. oświadczenie o statusie CRS.

publikowane są na tablicy ogłoszeń udostępnionej w jednostkach organizacyjnych Banku oraz na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

IX. Informacje wymagane przez Ustawę o dystrybucji ubezpieczeń tj.:

Informacja o Agencie ubezpieczeniowym:

1. informacja na temat prowadzonej działalności agencyjnej,
2. informacja o wpisie do rejestru pośredników ubezpieczeniowych, prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego,
3. informacja o zakładach ubezpieczeń na rzecz których wykonywana jest działalność agencyjna,
4. informacja o udzielonych pełnomocnictwach Agenta ubezpieczeniowego,
5. informacja na temat wynagrodzenia za działalność agencyjną.

publikowane są na tablicy ogłoszeń udostępnionej w jednostkach organizacyjnych Banku oraz na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

XX. Informacje wymagane przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 oraz Ustawy o ochronie danych osobowych tj.:

1. informacja o Administratorze danych osobowych,
2. informacja o prawach osób których dane są przetwarzane przez Bank,
3. informacja o zasadach przekazywania danych osobowych oraz podmiotach, którym Bank powierza przetwarzanie danych osobowych,
4. informacja o IOD, w tym dane kontaktowe IOD.

publikowane są na tablicy ogłoszeń udostępnionej w jednostkach organizacyjnych Banku oraz na stronie internetowej Banku www.bsbank.com.pl

XXI. Informacje wymagane przez Zasady ładu korporacyjnego tj.:

- a) Polityka zarządzania ładem korporacyjnym,
- b) Oświadczenie Zarządu w/s stosowania w Banku Zasad ładu korporacyjnego,
- c) Podstawowa struktura organizacyjna,
- d) Polityka informacyjna,
- e) Wyniki oceny stosowania ładu korporacyjnego przeprowadzonej przez Radę Nadzorczą,

XXII. Informacje zgodne z wytycznymi EBA/GL/2018/06 – ekspozycje restrukturyzowane, obsługiwane i nieobsługiwane

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 2021/451 z dnia 28 czerwca 2021 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

Do ekspozycji nieobsługiwanych zalicza się:

- a) ekspozycję, w odniesieniu do której uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 rozporządzenia UE 575/2013;
- b) ekspozycję, którą uznaje się za ekspozycję o utraconej wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości (ekspozycję zagrożoną);
- c) ekspozycję w okresie warunkowym, w przypadku objęcia jej dodatkowymi działaniami restrukturyzacyjnymi lub gdy dana ekspozycja uległa przeterminowaniu o ponad 30 dni;
- d) ekspozycję w postaci zobowiązania, które prawdopodobnie nie zostałyby spłacone w pełni bez konieczności realizacji zabezpieczenia;
- e) ekspozycję w postaci gwarancji finansowej, w przypadku której istnieje prawdopodobieństwo, że strona uprawniona z tytułu gwarancji wezwie do wykonania odnośnej gwarancji finansowej, w tym przypadku, gdy bazowa gwarantowana ekspozycja spełnia kryteria uznania jej za nieobsługiwaną.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów *w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków*.

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 30% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszych podstawy naliczania rezerw i odpisów.

Bank tworzy rezerwę na ryzyko ogólne zgodnie z wewnętrzną procedurą, przy czym na ryzyko kredytowe zgodnie z Zasadami klasyfikacji i przeglądu ekspozycji kredytowych oraz tworzenia rezerw celowych.

1. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych (w tys. zł)

		a	b	c	d	e	f	g	h
		Wartość bilansowa brutto /kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenia i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych	
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		w tym ekspozycje z utratą wartości	Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	g	w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
				w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania					
1	Kredyty i zaliczki	0	0		1 605	0	545	0	
2	Banki centralne	0	0		0	0	0	0	
3	Institucje rządowe	0	0		0	0	0	0	
4	Institucje kredytowe	0	0		0	0	0	0	
5	Inne instytucje finansowe	0	0		0	0	0	0	
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0		0	0	0	0	
7	Gospodarstwa domowe	0	0		1 605	0	545	0	
8	Dłużne papiery wartościowe	0	0		0	0	0	0	
9	Zobowiązania do udzielenia pożyczki	0	0		0	0	0	0	
10	Łącznie	0	0	0	1 605	0	545	0	0

Legenda:

pola, których wypełnianie jest obowiązkowe
pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe

2. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania (w tys. zł)

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna											
		Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane							
		Nieprzeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni	Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni	Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane powyżej 5 lat	Przeterminowane > 5 lat ≤ 7 lat	Przeterminowane > 7 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	
1	Kredyty i zaliczki	242 103	4 665		9 211	200	1	154	104				9 667
2	Banki centralne	0	0		0	0	0	0	0				0
3	Institucje rządowe i samorządowe	33 713	0		0	0	0	0	0				0
4	Institucje kredytowe	60 445	0		0	0	0	0	0				0
5	Inne instytucje finansowe	108	0		0	0	0	0	0				0
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	39 981	2 567		568	0	0	0	0				568
7	W tym MŚP	39 981	2 567		568	0	0	0	0				568
8	Gospodarstwa domowe	107 738	2 098		8 643	200	1	154	104				9 099
9	Inne instytucje niekomercyjne	118	0		0	0	0	0	0				0
10	Dłużne papiery wartościowe	75 006	0		0	0	0	38	0				38
11	Banki centralne	0	0		0	0	0	0	0				0
12	Institucje rządowe i samorządowe	68 222	0		0	0	0	0	0				0
13	Institucje kredytowe	6 784	0		0	0	0	0	0				0
14	Inne instytucje finansowe	0	0		0	0	0	0	0				0
15	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0		0	0	0	38	0				38

16	Ekspozycje pozabilansowe												0
17	Banki centralne												0
18	Institucje rządowe												0
19	Institucje kredytowe												0
20	Inne instytucje finansowe												0
21	Przedsiębiorstwa niefinansowe												0
22	Gospodarstwa domowe												0
23	Łącznie		317 109	4 665		9 211	200	1	192	104	0	0	9 705

Legenda:

pola, których wypełnianie jest obowiązkowe

pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe

pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)

kolumny „h” oraz „i” - dostosowano do podziału terminowego obowiązującego w sprawozdawczości FINREP , formularz F.18, w wytycznych EBA obowiązują przedziały: kol „h” - przeterminowane >1 rok <=2 lata, kol „i” - przeterminowane >2 lata<=5 lat

3. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy (w tys. zł)

		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna					Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane		Ekspozycje obsługiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
			W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2		W tym etap 3	
															0
1	Kredyty i zaliczki	246 768			9 670				309			3 527			0
2	Banki centralne	0			0				0			0			0
3	Institucje rządowe i samorządowe	33 713			0				0			0			0
4	Institucje kredytowe	60 445			0				0			0			0
5	Inne instytucje finansowe	108			0				0			0			0
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	42 548			568				127			171			0
7	W tym MŚP	42 548			568				127			171			0
8	Gospodarstwa domowe	109 836			9 102				182			3 356			0
9	Inne instytucje niekomercyjne	118			0				0			0			0
10	Dłużne papiery wartościowe	75 006			38				0			38			0
11	Banki centralne	0			0				0			0			0
12	Institucje rządowe	68 222			0				0			0			0
13	Institucje kredytowe	6 784			0				0			0			0
14	Inne instytucje finansowe	0			0				0			0			0

15	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0			38			0			38					0
16	Ekspozycje pozabilansowe	10 481			8			19			4					0
17	Banki centralne															
18	Institucje rządowe															
19	Institucje kredytowe															
20	Inne instytucje finansowe															
21	Przedsiębiorstwa niefinansowe															
22	Gospodarstwa domowe															
23	Łącznie	332 255			9 716			328			3 569			0	0	0

Legenda:

pola, których wypełnianie jest obowiązkowe

pola, których wypełnianie jest nieobowiązkowe

pola zablokowane, zgodnie z objaśnieniami poniżej nie dotyczy banków stosujących krajowe zasady rachunkowości

pola zablokowane, zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)

4. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne (w tys. zł)

Wyszczególnienie		Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe	0	0
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	0	0
3	<i>Nieruchomości mieszkalne</i>	0	0
4	<i>Nieruchomości komercyjne</i>	0	0
5	<i>Ruchomości (samochody, środki transportu art.)</i>	0	0
6	<i>Kapitał własny i instrumenty dłużne</i>	0	0
7	<i>Pozostałe</i>	0	0
8	Łącznie	0	0

XXIII. Informacje o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w danym roku, w podziale na klasy zdarzeń, w tym co najmniej w podziale na kategorie zdarzeń w ramach rodzaju zdarzenia, oraz o tym, jakie działania mitygujące w związku z tym zostały podjęte w celu uniknięcia ich w przyszłości – Rekomendacja M 17.3

W Banku w 2022 roku ryzyko operacyjne utrzymywało się na niskim poziomie. Wystąpiło 121 zdarzeń ryzyka operacyjnego, w wyniku których wystąpiły straty rzeczywiste w wysokości 9,01 tys. zł, odzyskano kwotę 2,16 tys. zł, straty netto wyniosły 6,85 tys. zł.

Lp.	Rodzaj zdarzenia	Strata brutto w tys. zł	Strata netto w tys. zł
1.	Oszustwa wewnętrzne	0	0
2.	Oszustwa zewnętrzne	0	0
3.	Zasady dotyczące zatrudnienie i bezpieczeństwa w miejscu pracy	0	0
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0	0
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	2,58	2,58
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemu	0,98	0,98
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	5,45	3,29
Razem		9,01	6,85

Straty finansowe brutto poniesione w 2022 r. stanowiły 0,46% wymogu kapitałowego. Straty finansowe brutto stanowią 2,28% limitu tolerancji na ryzyko operacyjne. Zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze, które wystąpiły w 2022 r. nie miały istotnego wpływu na działalność Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym, Bank podejmował działania mitygujące celem zminimalizowania występowania takich samych lub podobnych zdarzeń w przyszłości. Wszystkie zdarzenia jakie wystąpiły w 2022 roku zostały poddane szczegółowej analizie oraz ze względu na przyczyny ich wystąpienia.

XXIV. Informacje zgodne z Rekomendacją „P” Komisji Nadzoru Finansowego

a) Rola i zakres odpowiedzialności komórek organizacyjnych zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą następujące komórki organizacyjne:

1) Zespół Finansowo-Księgowy – zakres odpowiedzialności:

- zarządza płynnością finansową Banku, w tym monitoruje przepływy pieniężne w zakresie aktywów i pasywów,
- monitoruje i zarządza płynnością złotową i walutową Banku w ramach obowiązujących limitów,
- analizuje bieżącą sytuację na krajowych rynkach walutowo-pięniężnych,
- kształtuje strategię zabezpieczania przed utratą płynności oraz tworzenia technik szybkiego reagowania na występujące zagrożenia płynności,
- opracowuje politykę inwestycyjną w zakresie instrumentów rynku finansowego, w tym planuje przyszłe inwestycje długoterminowe,
- prowadzi obsługę i monitoring rachunków nostro, loro oraz rachunków depozytowych papierów wartościowych,
- dokonuje rozliczeń oraz prowadzi ewidencję transakcji zawieranych.

- 2) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz– zakres odpowiedzialności:
- odpowiada za opracowanie strategii i polityki zarządzania ryzykiem płynności,
 - przygotowuje procedury zarządzania ryzykiem płynności, w tym zasady jego pomiaru, raportowania, limitowania i kontroli,
 - przedstawia propozycje norm ostrożnościowych ograniczających ekspozycję Banku na ryzyko płynności,
 - opracowuje/aktualizuje plan awaryjny utrzymania płynności finansowej Banku,
 - wyliczenie wskaźnika: LCR i NSFR,
 - monitoruje i analizuje narażenie Banku na ryzyko płynności oraz kontroluje przestrzeganie obowiązujących limitów,
 - sporządza raporty dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej.

b) Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty od sektora niefinansowego. Bank dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności uwzględniając terminy wymagalności powyżej jednego roku oraz przyjęte przez Bank limity koncentracji. Bank oferuje klientom depozyty w swoich placówkach oraz poprzez stronę internetową.

c) Stopień, scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe w Banku są wykonywane na poziomie Centrali Banku przez Zarząd oraz Zespoły monitorujące i są w pełni scentralizowane, Oddziały i Filie nie wykonują samodzielnie funkcji skarbowych.

d) Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia

Bank jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie i na dzień ogłoszenia ujawniania jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony BPS.

Bank wszystkie czynności związane z rozliczeniami międzybankowymi oraz walutowymi, dokonuje za pośrednictwem Banku BPS S.A. Nadwyżki środków lokowane są w Banku BPS S.A. oraz w bezpieczne i wysokopłynne obligacje Skarbu Państwa.

e) Rozmiar i skład nadwyżki płynności banku

Lp.	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki (w tys. zł)	Nazwa części składowej nadwyżki	Wartość części składowej nadwyżki
Norma krótkoterminowa ponad minimum				
1	M2	62 271,35	Aktywa płynne wynikające z Uchwały KNF nr 386/2008	1,01
Norma długoterminowa ponad minimum				
2	M3	14 483,16	Fundusze własne	1,67
	M4	66 426,28	Fundusze własne i środki obce stabilne	0,32
LCR ponad minimum				
3	LCR	52 772,22	Aktywa płynne wynikające z Rozporządzenia UE nr 575/2013	1,32

f) Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR

Lp.	Norma płynności	Wartość na dzień 31.12.2022 r.	Limit wynikający z przepisów
1.	Norma krótkoterminowa (M2)	2,01	1,00
2.	Norma długoterminowa (M3)	2,67	1,00
3.	Norma długoterminowa (M4)	1,32	1,00
4.	Wskaźnik LCR	2,32	1,00

g) Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR na koniec czterech ostatnich kwartałów roku

Lp.	Nazwa wielkości	Kwartał poprzedni (n-3)	Kwartał poprzedni (n-2)	Kwartał (n-1)	Kwartał kończący rok (n)
1.	Zabezpieczenie przed utratą płynności (w tys. zł)	109 563	111 279	112 259	92 698
2.	Wpływy środków pieniężnych netto (w tys. zł)	52 758	51 177	46 167	39 926
3.	Wskaźnik pokrycia wpływów netto	2,08	2,17	2,43	2,32

h) Urealniona luka płynności dla pierwszych sześciu przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowana luka płynności

Stan na dzień 31.12.2022r . (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	A vista	>24h<= 7 dni	>7 dni <= 1 m-ca	>1 m-ca< = 3 m-cy	>3 m-cy< =6 m-cy	>6 m-cy<=1 rok
1.	AKTYWA BILANSOWE	8 154	101 325	1 851	5 110	4 175	12 282
2.	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE OTRZYMANE	0	0	0	0	0	0
3.	PASYWA BILANSOWE	39 346	239	784	7 346	8 147	10 719
4.	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE	3 374	0	1 882	124	1 478	1 334
LUKA		-34 566	101 085	-816	-2 360	-5 451	230
LUKA SKUMULOWANA		-34 566	66 520	65 704	63 344	57 893	58 123

i) Dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach zrzeczenia

Bank ma możliwość uruchomienia kredytu z Systemu Ochrony Zrzeczenia BPS oraz pozyskania lokaty z Banku Zrzeszającego lub z innego Banku.

j) Aspekty ryzyka płynności, na które Bank jest narażony

- Ryzyko braku wystarczającej ilości aktywów płynnych, lub brak możliwości zbycia tych aktywów,

- Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów wymagalności pasywów,
- Ryzyko dużych koncentracji zobowiązań i należności,
- Utrata reputacji na skutek niekorzystnych informacji pojawiających się w mediach,
- Przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów,
- Konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- Istnienie nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku.

k) Sposoby dywersyfikacji źródeł finansowania

Bank dywersyfikuje swoje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych osobom prywatnym oraz podmiotom z sektora niefinansowego, budżetowego,
- różny rodzaj depozytów: depozyty terminowe i bieżące itp.
- różne terminy wymagalności depozytów.

l) Techniki ograniczania ryzyka płynności

Bank do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności zalicza:

- bezwzględne przestrzeganie limitów nadzorczych,
- stosowanie wewnętrznych limitów ograniczających ryzyko płynności,
- zróżnicowanie bazy depozytowej pod względem podmiotów jak i terminów zapadalności co ogranicza uzależnienie od poszczególnych źródeł finansowania.
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności,
- kształtowanie właściwych relacji z klientami w celu zmniejszenia niepewności co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej,
- przeprowadzanie kontroli ryzyka płynności przez pracowników Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
- przeprowadzanie testowania w zakresie ryzyka płynności. zgodnie z matrycą funkcji kontroli.

m) Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- **Płynność finansowa** - zdolność do wymiany aktywów na gotówkę, celem uregulowania swoich bieżących zobowiązań; utrzymanie odpowiedniej płynności oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, aby sprostać obecnemu lub potencjalnemu zapotrzebowaniu na te środki ze strony klientów (deponentów i kredytobiorców) Banku; płynność polega na zdolności do finansowania aktywów, terminowego wywiązywania się ze zobowiązań i przetrwania spadku depozytów w toku sezonowej działalności Banku, jak również w rozmaitych innych dających się przewidzieć warunkach;
- **Płynność śróddzienna** - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu.
- **Płynność krótkoterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- **Płynność średnioterminowa** – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- **Płynność długoterminowa** - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- **Płynność rynku (produktu)** - możliwość łatwej zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku bez znacznych strat finansowych na tych produktach;
- **Baza depozytowa** - zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym;

- **Bufor płynnościowy**- aktywa płynne;

W „Zasadach Zarządzania ryzykiem płynności w Pienińskim Banku Spółdzielczym” zostały przedstawione pozostałe szczegółowe definicje.

n) Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Nadwyżki środków Bank inwestuje w najbardziej płynne i bezpieczne instrumenty min. obligacje Skarbu Państwa, bony pieniężne oraz w krótkoterminowe lokaty terminowe w Banku BPS S.A. potrzebne do bieżącej działalności.

o) Wykorzystywanie sposobów testów warunków skrajnych

Testy warunków skrajnych wykorzystywane są podczas wyznaczaniu poziomu limitów, w konstruowaniu i aktualizacji planów awaryjnych, jak również w procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

p) Wskazanie, w jakim stopniu plan awaryjny płynności uwzględnia wyniki testów skrajnych

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych w scenariuszach uruchamiających plan awaryjny. Określony plan awaryjny jest uruchamiany w przypadku nie utrzymania na odpowiednim poziomie nadzorczych miar płynności oraz wskaźników płynności.

q) Polityka utrzymania rezerwy płynności

Bank utrzymuje rezerwy płynności, które wynikają z Rozporządzenia Parlamentu (UE) nr 575/2013 oraz z Uchwały KNF 386/2008. W 2021r. Bank w pełni wypełniał nałożone przez w/w instytucje limity.

Bank ma możliwość uruchomienia kredytu z Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oraz pozyskania lokaty z Banku Zrzeszającego lub z innego Banku.

r) Ograniczenia regulacyjne w zakresie transferu płynności w ramach zrzeszenia

Bank ma możliwość uruchomienia kredytu z Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oraz pozyskania lokaty z Banku Zrzeszającego lub z innego Banku.

s) Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie płynności

W Banku codziennie są liczone nadzorcze miar płynności, wskaźnik LCR, analizę przepływu środków pieniężnych oraz zagospodarowanie wolnych środków. Analizy ryzyka płynności płatniczej są przekazywane Zarządowi z częstotliwością miesięczną, Radzie Nadzorczej z częstotliwością kwartalną. W okresach rocznych sporządzana jest pogłębioną analizę ryzyka płynności długoterminowej.

XXV. Informacje zgodne z Rekomendacją „Z” Komisji Nadzoru Finansowego

Rekomendacja Z 8.8 Informacje o udziale członków Rady Nadzorczej w posiedzeniach tego organu.

Posiedzenia Rady w 2022 roku odbywały się minimum raz na kwartał, liczba posiedzeń 6, wszyscy członkowie Rady Nadzorczej byli obecni na 5 posiedzeniach. Na posiedzeniach w dniu 18.01.2022 r. wzięło udział 6 na 7 członków Rady Nadzorczej.

Rekomendacja 13.6 Informacje dotyczące przyjętej w banku polityki zarządzania konfliktami interesów.

W Banku została przyjęta „Polityka w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów” zatwierdzona przez Zarząd Banku i zaakceptowana przez Radę Nadzorczą.

Celem Polityki jest identyfikacja i ocena rzeczywistych oraz potencjalnych konfliktów między interesami Banku, a prywatnymi interesami pracowników lub członków organów Banku oraz osób trzecich powiązanych z pracownikami lub członkami organów, oraz ich

minimalizacji lub zapobiegania ich występowaniu, a także zapobieganie konfliktowi postrzeganemu.

Bank definiuje konflikt interesów jako zbiór okoliczności prawnych lub faktycznych znanych w Banku, które mogą doprowadzić do powstania sprzeczności między interesem Banku a osobami powiązanymi z Bankiem w tym Członkiem organu Banku lub pracownikiem, jak również występowanie postaw lub zachowania, dla których intencją jest realizacja prywatnych celów majątkowych lub celów osób trzecich, pozostających w sprzeczności z interesem Banku.

Bank ustala następujące zasady w zakresie zapobiegania konfliktowi interesów:

- 1) osoby powiązane, w tym członkowie organów Banku, zobowiązani są do unikania działań, które mogą spowodować lub powodują możliwość wystąpienia konfliktu interesów,
- 2) członkowie Zarządu Banku mogą zasiadać w organach innych podmiotów po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej Banku,
- 3) obowiązkiem osoby powiązanej, w tym członka organu Banku oraz pracownika jest ujawnienie wszelkich spraw, które spowodowały lub mogą powodować konflikt interesu; dotyczy to też interesów ich najbliższych członków rodziny; powinno się odpowiednio uwzględniać fakt, że konflikty interesów mogą wynikać nie tylko z obecnych, ale także z przeszłych relacji osobistych lub zawodowych,
- 4) obowiązkiem członka organu Banku lub pracownika jest wyłączenie się odpowiednio od głosowania lub podejmowania decyzji w sprawach, gdzie występuje konflikt interesu lub występuje inna możliwość niekorzystnego wpływu na poziom obiektywizmu podejmowanej decyzji, albo właściwej realizacji obowiązków wobec Banku,
- 5) w Banku stosowane są odpowiednie procedury zawierania transakcji z podmiotami zależnymi lub członkami organów Banku,
- 6) w Banku stosowany jest podział zadań oraz procedury zapewniające zapobieganie konfliktowi interesów oraz ryzyku, wynikającym z powiązań personalnych.

Bank ustala odpowiednie zasady zawierania przez Bank transakcji z:

- 1) członkami organów, a także podmiotami powiązanymi z członkami organów i osobami na stanowiskach kierowniczych,
- 2) pracownikami, w tym pełniącymi kluczowe funkcje lub funkcje kierownicze, a także podmiotami powiązanymi kapitałowo lub organizacyjnie z tymi pracownikami,
- 3) członkami Banku.

Stosowany jest podział zadań, decyzyjności i procedury zapewniające zapobieganie konfliktowi interesów oraz konfliktowi personalnemu, w szczególności w zakresie podejmowania decyzji i zawierania transakcji mogących rodzić konflikt interesów.

Bank wprowadził mechanizmy kontrolne w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów, które obejmują:

- 1) rozwiązania organizacyjne zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia sytuacji powodujących konflikt interesów oraz
- 2) system zbierania, przekazywania i wykorzystania informacji w zakresie ryzyka wystąpienia konfliktu interesów zapewniający możliwość reakcji kierownictwa Banku na zaistniałe zagrożenia.

W zakresie rozwiązań organizacyjnych w Banku stosuje się:

- 1) pracownika lub Członka Zarządu, którego konflikt interesów dotyczy, wyłącza się od uczestniczenia w procesie decyzyjnym, w sprawie której konflikt interesów dotyczy lub na którą wywiera wpływ, do czasu zakończenia się procesu decyzyjnego. Pracownik lub Członek Zarządu nie może reprezentować Banku na etapie wykonywania podjętych decyzji, w sprawach w których uprzednio podlegał wyłączeniu;

- 2) jeśli zdarzenia lub okoliczności wskazujące na istnienie konfliktu interesów dotyczą członka Rady Nadzorczej Banku, to przewodniczący Rady zobowiązany jest zastosować dostępne w Banku instrumenty prawne w celu wyłączenia od działania w pracach tego Członka Rady, którego okoliczności lub zdarzenia dotyczą;
- 3) tworzenie i dokumentowanie zadań podległości służbowej zapewniające jednoznaczne określanie tych kompetencji oraz podległości w obszarze zarządzania operacjami i decyzyjności na różnych szczeblach organizacyjnych, zapobiegające przyporządkowaniu zakresu odpowiedzialności mogącemu prowadzić do konfliktu interesów, w tym ukrywania szkód, błędów lub niewłaściwych działań;
- 4) aktualizacja i dokonywanie przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych w zakresie struktury organizacyjnej, podziału zadań, systemu decyzyjnego, zapewniające identyfikację i wyeliminowanie potencjalnych konfliktów interesów;
- 5) przyjęcie odpowiednich regulacji wewnętrznych dotyczących zawierania transakcji zapewniające unikanie konfliktu interesów i nadzór nad ich stosowaniem.

W zakresie systemu zbierania, przekazywania i wykorzystania informacji Bank wdraża:

- 1) obowiązek zgłaszania ryzyka konfliktu interesów przez członków organów Banku i pracowników, a także odpowiednio obowiązek powstrzymania się od decydowania lub zabierania głosu w danej sprawie (dotyczy to również sytuacji konfliktu interesów między Bankiem i klientem lub członkiem organu/pracownikiem i klientem),
- 2) prowadzenie ewidencji dotyczącej przypadków zgłoszenia ryzyka konfliktu interesów, uzyskanych od członków organów lub pracowników lub też będące skutkiem przeglądu zarządczego przekazywanych do Stanowisko ds. Zgodności.

W Banku została wyznaczona komórka organizacyjna, która prowadzi rejestr zdarzeń lub okoliczności wskazujących występowanie konfliktu interesów lub ryzyko jego wystąpienia. Komórka w okresach kwartalnych w ramach identyfikacji ryzyka braku zgodności przedstawia organom Banku informację na temat zidentyfikowanych konfliktów interesów.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Pienińskiego Banku Spółdzielczego niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w niniejszej Informacji podlegającej ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

**Uchwała Zarządu Nr 6/03/2023
Pienińskiego Banku Spółdzielczego
z dnia 14.03.2023 r. podpisana przez Zarząd
pieczęć majątkowa Banku podpisy nieczytelne**